

informatör

gorenje
gorenje
gorenje
gorenje
gorenje

List za obveščanje delavcev velenjskega dela SOZD Gorenje—Št. 33.—Leto XVII.—Titovo Velenje, 27.6.1983

27. JUNIJ - DAN SAMOUPRAVLJALCEV

RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA

Pravica do samoupravljanja je bila postavljena že v prejšnjem stoletju. Karl Marx je zakonitost zgodovinskega razvoja orisal z naslednjimi besedami:

“Ljudje delajo svojo lastno zgodovino, toda ne delajo je, kakor bi se njim zljubilo, ne delajo je v okoliščinah, ki so si jih izbrali, temveč v okoliščinah, na kakršne so neposredno zadeli, kakršne so bile dane in ustvarjene s tradicijo.”

S tega zornega kota pomenijo svoboščine in pravice, ki so se izoblikovale skozi zgodovinski razvoj, tudi nujno sestavino naše družbene stvarnosti. Pri tem pa je treba upoštevati, da doživljajo te svoboščine in pravice nujne kakovostne spremembe, da bi lahko postale podlaga bodočega razvoja. To, kar je iz teh svoboščin nesporno prevzeto tudi v našo družbeno stvarnost in kar je tudi njen ideal, je nenehen boj za izboljšanje človekovega položaja v družbi.

Boj za to, da bi človek živel v razmerah, ki jih je vreden kot človeško bitje, v razmerah, ki mu zagotavljajo in ohranjajo njegovo človeško dostojanstvo.

Gre torej za tisto težnjo v dosedANJI zgodovini razvoja človekovih svoboščin in pravic, ki bi jo lahko imenovali težnjo po humanizaciji človekovega položaja v družbi.

V teh težnjah se izraža odpor zoper nečloveško ravnanje, odpor zoper nasilje, odpor zoper suženjstvo, odpor zoper revščino, odpor zoper morilsko pobijanje v vojni itd.

Takšno ravnanje je zapisano, piše ga zgodovina ...

Ko je bila prva velika stavka rudarjev v trboveljskem revirju leta 1889, je časopis Slovenski narod pisal: “Razmere delavcev niso bile več človeške. Delo je trajalo zdržema po 12 ur in sicer je vsak delavec teden dni moral delati 12 ur ponoči, drugi teden 12 ur podnevi: kadar se je turnus menjaval, je moral delati zdržema 24 ur.”

Podobno je bilo tudi v železarskih in drugih podjetjih po Sloveniji.

Te težke razmere delavcev so pospešile ustanavljanje prvih delavskih strokovnih organizacij.

Moč in organizacija delavskega gibanja je v vsej svoji zgodovini dosegla svoj cilj.

V. kongres KPJ sredi leta 1948 je dal naslednjo oceno oblasti:

“Osnovna značilnost naše ljudske oblasti se kaže v tem, da je to oblast delovnega ljudstva mesta in vasi, ki ima v njej vodilno vlogo delavski razred ...”

Nov položaj skoraj gospodarskega monopola države je moral okrepiti položaj državnega aparata v celoti, najbolj pa v zvezni in republiških vladah.

Neposredno operativno vodstvo posameznih gospodarskih panog je terjalo stalno večanje birokracije, ki je dobila toliko oblasti v svoje roke, da tega sistem oblasti delovnega ljudstva ni mogel več prenesti.

Nastala je nevarnost, da se zvezni in republiški upravni organi spremene v samostojno politično silo. To nevarnost so pospeševali še gospodarska in kulturna zaostalost, nerazvita družbena zavest množic in osebni primitivizem nekaterih. Leta 1949 se je že kazala določena kriza, ki jo je CK KPJ hitro premagal. Že sredi leta 1949 so prvi ukrepi skušali omiliti državni birokratski aparat. Začel se je proces “decentralizacije” s tem, da so vodstvo

SLAVNOSTNA SEJA DELAVSKEGA SVETA

V počastitev dneva samoupravljalcev bo v ponedeljek, 27. junija 1983, v Gorenju TGO tudi slavnostna seja delavskega sveta, na kateri bodo spregovorili o razvoju samoupravljanja in dnevu samoupravljalcev ter o zagotavljanju trdnjšeega samoupravnega in socialnega položaja delavcev Gorenja.

Kakor kaže naša praksa, je največja moč samoupravljanja v tem, da sprošča ustvarjalno iniciativnost najširših množic in odpira poti osvobajanja dela in človekove osebnosti, to pa pospešuje ustvarjanje zavesti in dviga dostojanstvo delovnih ljudi kot nosilcev ustvarjalnosti in napredka.

T i t o, II. kongres samoupravljalcev, 1971

vrste gospodarskih dejavnosti iz zveznih ministrstev prenesli na republiške vlade, "republiška" podjetja pa so prešla v pristojnost ljudskih odborov. Obenem je naraščala tudi vloga vse številnejših demokratičnih organov.

Ko je skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije 27. junija 1950 (od tod DAN SAMOUPRAVLJALCEV) sprejela zakon o delavskih svetih, se je v praksi začelo uresničevati revolucionarno geslo organizirane proletariata:

"Tovarne delavcem!" S tem zakonom so bili postavljeni temelji za novo socialnoekonomsko in politično pravico, to je pravico do samoupravljanja.

Tako je tudi JOSIP BROZ-TITO k zakonu o delavskih svetih dejal, da je ta zakon eden zgodovinsko najpomembnejših v razvoju nove Jugoslavije, odkar je bila izvedena nacionalizacija.

Ustavni zakon iz leta 1953 je postavil nove temelje družbenoekonomske in politične ureditve Jugoslavije in razširil samoupravljanje delovnih ljudi tudi na področju prosvete, kulture in socialnih služb.

Tako je po eni strani opredelil bistvo pravice do samoupravljanja, po drugi strani pa na široko odprl pot razvoju samoupravljanja v naslednjih desetih letih.

Na podlagi ustave iz leta 1963 je postala pravica do družbenega samoupravljanja, torej celovita ustavna pravica, ki pripada vsakemu občanu, bodisi da je zaposlen ali pa ne. Pravica do samoupravljanja, kot je bila opredeljena v ustavi iz leta 1963, se formalno ni spremenila vse do leta 1971.

V družbenih odnosih je namreč prihajalo v tem obdobju do pomembnih sprememb, ki so narekovalle ustavne spremembe 1971. leta. Te ustavne spremembe so se neposredno nanašale tudi na pravico do samoupravljanja.

Izhodišče teh sprememb je opredelil družbenoekonomski položaj delovnega človeka, s katerim je delovnim ljudem v združenem delu zagotovljena neodtujljiva pravica, da na podlagi svojega dela odločajo o vseh zadevah in sredstvih družbene reprodukcije; pri tem je pomembno načelo, da odločajo o dohodku, ki se ustvarja v kakršnikoli obliki združevanja dela in sredstev, edinole delovni ljudje v tozdih.

Bistvo teh sprememb je vključeno v ustavo iz leta 1974.

S temi spremembami opredeljen družbenoekonomski položaj delovnega človeka mu, kot pravi EDVARD KARDELJ, "bolj kot doslej omogoča, da je gospodar pogojev, sredstev in sadov svojega dela in ustvarjanja."

"Sreče človeku ne moremo dati niti država niti sistem niti politična partija. Srečo si lahko človek ustvari samo sam. Avantgardne sile socializma in socialistična družba imajo potemtakem lahko samo en cilj — da glede na možnosti danega zgodovinskega trenutka ustvarjajo razmere, v katerih bo človek kar najbolj svoboden pri takšnem osebnem izražanju in ustvarjanju, da bo lahko — na podlagi družbene lastnine proizvodnih sredstev svobodno delal in ustvarjal za svojo srečo." TO JE SAMOUPRAVLJANJE!

Samoupravljanje je najmočnejši stimulans za najhitrejši razvoj modernega in racionalnega gospodarstva. To je oblika družbenih odnosov, ki omogoča delovnemu človeku, da se popolnoma uveljavi kot poglavitna sila ne samo proizvodnih, temveč tudi družbenih procesov.

Kot samoupravna socialistična družba smo dolžni dvigati na višjo raven medčloveške odnose in jih nenehoma bogatiti z novimi humanimi vsebinami. Kajti pozabiti na delovnega človeka, pomeni pozabiti na bistvo in smisel socializma.

T i t o, novembra 1969

Gorenje v Bihaču

Bihač je ob koncu prejšnjega leta obiskala tudi slovenska delegacija, v kateri so bili Vinko Hafner, dr. Anton Vratuša in Jože Šušmal. Predstavniki republiških družbenopolitičnih organizacij so si ogledali delovišče in prostore delovne organizacije naše tovarne v izgradnji. Seznanili so se tudi z dosedanjim delom pri realizaciji objekta in z organizacijo vodenja programa.

OGLED TOVARNE HLADILNIKOV V BIHAČU

Delavci "Tvornice rashladnih aparata" Bihač so bili v soboto, 25. junija 1983, gostitelji delavcev naše delovne organizacije, ki so se odzvali njihovem vabilu na ogled izgradnje nove tovarne hladilnikov, katere temeljni kamen je bil položen pred enim letom. TRA Bihač predstavlja naložbo Gorenja v tovarno, kjer naj bi našlo delo več sto delavcev in temeljni kamen zanjo, predstavlja trden most bratstva in enotnosti.

Izobraževanje

SODOBEN INOVACIJSKI PROCES

Inovacijam in inovacijskim procesom posvečamo v Gorenju veliko pozornost, zato ni naključje, da je Izobraževalni center pretekli teden organiziral za vodilne in razvojne kadre še drugo predavanje dr. Julija Bertonclja na to temo. Žal pa se je seminarja, ki je tekel pod naslovom Sodoben inovacijski proces v teoriji in praksi v industrijski proizvodnji izdelkov, udeležilo manj delavcev kot bi si predavatelj in obravnavana problematika zaslužila.

Predavanje je izhajalo iz Bertoncljeve knjižice, izdala jo je Delavska enotnost v zbirki družbeno izobraževanje pod naslovom Kako ustvariti uspešen izdelek. V njej avtor obravnava osnovne zakonitosti za uspeh inovacije, izbiro pravega izdelka in merila za njegov uspeh, vse pa je opremljeno z zanimivimi skicami in shemami. Vsekakor dovolj zanimivega in pomembnega za vse, ki se z inovacijami in inovacijskimi procesi ukvarjajo, in za smotrno razpravo o problemih.

Načrtovanje novih izdelkov in uvajanje sodobnih, industrijskih tehnologij in proizvodnih procesov sta osnovi vsakega naprednega gospodarstva. Pred seboj je treba imeti cilj, kako doseči svetovni vrh industrijske proizvodnje v kvaliteti in ceni izdelkov v skladu s širšimi družbenimi interesi. Vsepop-sod, posebno pa v vodstvenih in vodilnih organih členov inovacijske verige, bi morala vladati psihološka zahteva, biti bolj-ši od konkurence, učiti se predvsem na napakah drugih, vključevati aktualna tuja in domača spoznanja ažurno v lastno delo, dohitevati in prehitovati konkurenco! To je le nekaj misli nanizanih na omenjenem predavanju, ki sodi v ciklus predavanj dr. Julija Bertonclja, v organizaciji Izobraževalne-ga centra.

Seminarja pa se niso udeležili prav delavci delovne skupnosti sozda Gorenje in delovne organizacije Raziskave in razvoj, ki so bili slabo zastopani že na prvem predavanju. Zakaj tako? Gre za pomanjkanje časa, premajhno popularizacijo predava-nja ali zgolj za nezanimanje?

B. G.

Priznanje našim inovacijam

SREBRNA PLAKETA ZA ROTACIJSKO DELILNO MIZO NA RAZSTAVI "RAST YU" NA REKI – TEHNOLOŠKA OPREMA PLOD DOMAČEGA ZNANJA IN DELA

Poročali smo že o inovacijskih dosežkih v zadnjem letu in sodelovanju Gorenja SOZD na razstavi jugoslovanskih izumov, tehničnih izboljšav in novosti na Reki. Ob zaključku razstave na Reki so bile podeljene tudi plakete za dosežke in naši izdelki so bili nagrajeni takole: Gorenje TGO je prejelo srebrno plaketo za rotacijsko delilno mizo, Gorenje Muta bronasto priznanje za priključno sejalnico za enoosni traktor in Gorenje Varstroj prav tako bronasto plaketo za aparat za dvotočkovno uporovno varjenje.

Dosežek naših inovatorjev, delavcev in strokovnjakov v tozdu Orodjarna, je vsekakor pomemben in vreden daljšega zapisa. Zato smo se oglasili kar pri tistih sodelavcih, kjer je izdelek nastajal.

V novi konstrukciji tehnološke opreme v tozdu Orodjarna so bili priznanja veseli, saj je ideja nastala prav v tem oddelku.

Izdelek sta uresničila konstruktorja Franci Šmajš in Živko Jeseničnik.

Franci Šmajš je strojni tehnik in v Gorenju zaposlen že od leta 1971. Za Živka Jeseničnika je bilo delo pri konstruiranju naprave tudi diplomatska naloga in skupaj s Francijem sta delo dobro opravila.

"Glavna lastnost rotacijske delilne mize je v tem, da lahko opravi s pomočjo njene natančnosti in hitrosti hkrati več operacij, to je vrtnanje, rezkanje, rezanje navojev in podobno. Namenjena je predelovalni industriji, kjer je pač treba obdelovati razne elemente v serijski proizvodnji. V dogradnji z ostalimi komponentami se doseže popolna avtomatizacija. Tako nastajajo s podobnimi samostojnimi elementi veliki avtomatski stroji in naprave, uporabne v vseh vejah predelovalne industrije.

Takšne velike stroje v tujini že izdelujejo. So pa dragi in jih je moč kupiti le za devize. Za naš izdelek pa je značilno, da smo uporabili domače elemente in materiale ... " je menil Franci Šmajš.

To je nedvomno pomemben uspeh naše Orodjarne, ki se vse bolj uveljavlja pri izdelavi tehnološke opreme. Rotacijska delilna miza je bila deležna velike pozornosti in nagrade na Reki tudi zaradi tega, ker je dokaj enostavna. Naprava deluje na elektromotorni pogon. Možnost deljenja je na dveh do štiriindvajsetih mestih v krogu. Hitrost delitve je mogoče nastavljati elektronsko, z zvezno regulacijo. Logiko za krmiljenje mize so izdelali v naši temeljni organizaciji Vzdrževanje. To-rej tudi tu domače znanje in delo.

V pogovoru s Francijem Šmajšem smo zvedeli tudi to, da v oddelku tehnološke opreme sodelavci naredijo pač vse, kar je treba. Tako je bila tudi ta miza izdelana v kratkem času.

Da je Franci dober inovator, o tem ni dvoma. Prejel je tudi že priznanje na Reki. Leta 1980 je dobil diplomu za inovacijo vstavljanje lamel kavnega mlina v orodje. Naprava je bila leta 1978 izdelana za TOZD MGA Nazarje, kjer še danes deluje brezhibno. Sicer pa o inovacijski dejavnosti naš sogovornik meni, da je v veliki meri odvisna od tega, kako jo pristojni ocenjujejo. *"Mislím, da je to premalo cenjeno!"*

Pogovor smo hoteli opraviti tudi z Živkom Jeseničnikom, ki pa je ta čas na odsluženju vojaškega roka. Zato pa smo v oddelku tehnološke opreme poiskali enega izmed sodelavcev, ki je sodeloval pri izdelavi izdelkov za razstavo na Reki. Mirko Beber, strojni ključavničar, v Gorenju od leta 1974, je delal napravo za krivljenje tlačne cevi za kompresor. To je prav tako izdelek, ki je bil razstavljen na Reki!

"Tri mesece dela je bilo potrebnih, da je naprava bila izdelana. Vendar nisem vseskozi delal pri nastajanju stroja, ker je bilo treba čakati tudi na kakšen del. Stroj je narejen kot avtomat in največ dela je bilo pri montaži in pneumatiki. Od-liduje ga zaporedno krmiljenje pneumatskih ventilov z zrakom. Ko delavec vstavi žico, se avtomat vključi, zakrivi tlačne cevi in jih samodejno, izgotovljene, odstrani iz naprave."

Tako pripoveduje Mirko, ki po načrtih in z lastno iznajdljivostjo reši še tako zapletene probleme. Čeprav je, kot vidimo, našel že veliko rešitev, ki so bile prave inovacije, še ni dobil kakšnega priznanja. Vendar to ni toliko pomembno, kot pa dejstvo, da so naprave in stroji, ki jih je izdelal ali sodeloval pri nastajanju Mirko Beber, prihranili že dragoce-ne devize.

H. J.

Ob prazniku rudarjev

100 ŠAHISTOV NA TITOVEM TRGU

V sklopu praznovanja rudarskega praznika 3. julija organizirajo šahisti REK Velenje tudi zanimiv dvoboj s šahisti Gorenja. Na 50 deskah se bodo pomerili v petek, 1. julija 1983, ob 16. uri na Titovem trgu, med njimi bo tudi 5 šahistk. Svojevrstno izbran kraj dvoboja, veliko število desk, izenačenost naših in Rekovih šahistov obetajo zanimiv dogodek in prav gotovo se vas bo veliko odločilo da ne-le pridete na Titov trg, ampak tudi sedete za deske.

Priznanja mladincem - samoupravljalcem

V soboto, 25. junija, je bilo v Titovem Velenju 10. srečanje mladih delavcev SOZD Gorenje. Na srečanju so mladim delavcem - samoupravljalcem podelili priznanja.

Prejeli so jih:

GORENJE TGO: TOZD Štedilniki, Mehmed Alibašić; TOZD Elektronika, Franc Škrabe, Drago Krenker; TOZD Pohištvo, Vili Anžel; TOZD Hladilniki, Cvetko Žumer; TOZD Zamrzovalniki, Martina Venguš; TOZD MGA Nazarje, Franc Omladič; TOZD Galvana, Marija Vinojčić; TOZD Plastika, Slavka Globačnik; TOZD Kompresorji Rogatec, Stane Željko; TOZD Keramika, Jože Stakne, Silvo Piki; TGO-DSSS, Sonja Bitenc.

Varstroj Lendava: Milan Hajdinjak, Dušan Novak, Zdravko Horvat, Franc Zver, Tibor Žizek.

MIV Vranje: Slavoljub Stanković, Zorica Spasić, Miodrag Tasić.

Gorenje Muta: Tatjana Pušnik, Ivo Obronek, Ruža Kranjc, Marija Breznik, Marjan Šol.

Gorenje Tiki: Nives Hvasti, Marina Lavš.

Gorenje Glin: Anton Sedovšek, Cvetka Poznič, Jože Špende, Marjana Britovšek.

Gorenje Petar Drapšin: Dragan Vučen.

Gorenje Mural: Marjan Augustič.

Gorenje Metalplast: Marjana Urih.

Gorenje Elrad: Alojz Šumak, Lidija Štelcer, Cvetko Matjaž.

Gorenje Promet-servis:

DSSS: Lilijana Andročec.

TOZD Promet: Irena Mahkovec.

TOZD Servis in maloprodaja: Jovica Jovanović, Zlatko Lubej.

DSSS - SOZD: Milena Obu.

Raziskave in razvoj: Roman Mačkovič, Alojz Terglav.

Interna banka: Rajka Ljubojevič.

REZULTATI PRVENSTVA GORENJA V ROKOMETU

Prvenstvo je bilo izvedeno v času od 8. do 16. junija 1983.

MOŠKI "A" - do 30 let:

Končni vrstni red: 1. Pralna tehnika, 2. S O P, 3. Kuhalni aparati, 4. Orodjarna, 5. Plastika, 6. Galvana.

MOŠKI "B" in "C":

Tekmovanja ni bilo, ker se je udeležila samo ekipa Pralne tehnike.

ŽENSKE "A" - do 30 let:

Končni vrstni red: 1. GPS Odprema, 2. GPS DSSS, 3. Pralna tehnika, 4. Orodjarna, 5. Galvana, 6. Plastika.

ŽENSKE "B" - nad 30 let:

1. DSSS GPS 2. Galvana.

GPS DSSS : Galvana 6 : 5

Nove knjige

Pri Državni založbi Slovenije so izšle naslednje nove knjige: **Ivan Potrč: Izbrano delo I - VI** (Kočarji, Navzkrižja, Grudje, Krefli, Koraki, Besede. Za Ivana Potrča velja, da je ostal vseskozi med tistimi pisatelji, ki so znali prisluhniti preprostemu človeku, predvsem kmetu. V teh šestih knjigah bo bralec spoznal Potrča kot pripovednika, dramatika, pesnika, mladinskega pisatelja, publicista in polemika. Cena kompleta šestih knjig, vezanih v platno, je 2900 din.

Zbirka najboljših detektivskih in vohunskih romanov **Labirint:**

John le Carré: Vohun

Raymond Chandler: Nikoli več nasvidenje

Erle Stanley Gardner: Krivoprisežna papiga

Josephine Tey: Gospodična Pym

Zbirka je zasnovana na prepričanju, da je mogoče tudi med detektivskimi in vohunskimi romani najti dela, ki po umetniški poglobljenosti sodijo med najuglednejša mesta na knjižni polici. Cena kompleta štirih knjig, vezanih v platno, je 1600 din.

Gino Pugnetti: Vse o psih.

V tem bogato ilustriranem priročniku je izčrpno opisanih 324 pasem z vsega sveta. Cena knjige, vezane v platno, je 1200 din.

Slovenija - album izbranih posnetkov, ki prikazujejo najlepše kraje in koticke Slovenije, njene ljudi in način življenja. Slike spremljajo pojasnila in pregled zgodovine, ki ga je napisal Zvone Kržišnik. Cena te knjige velikega formata, vezane v platno, je 1800 din.

Tik pred izidom pa je tudi deseta knjiga Izbranega dela Prežihovega Voranca Publicistika.

OBVESTILO

SKUPINA DIRE STRAITS V JUGOSLAVIJI

Dne 12. julija 1983 se bo skupina DIRE STRAITS predstavila na stadionu ND "Zagreb" v Zagrebu.

Če bo dovolj prijav, bomo organizirali avtobusni prevoz.

Cena prevoza in vstopnice je 800,00 din.

Prijavite se v službi za rekreativno in kulturno dejavnost (tel. 132 - Kovač).

INFORMATOR - LIST ZA OBVEŠČANJE DELAVCEV VELENJSKEGA DELA SOZD GORENJE. Izdajatelj: Gorenje, Tovarna gospodinjske opreme, Titovo Velenje. Družbeni organ; Izdajateljski svet - predsednik: mag. Jože Zagožen, namestnik predsednika: Srečko Krajnc, člani: Stane Kumer, Tatjana Javornik, Alojz Kolenc, Slavko Pižorn, Anica Oblak, Janez Kos, Angela Delčnjak, Branko Amon, Pavli Strajn, Stane Šmajš, Jožica Štukovnik, Franc Magrič, Vinko Srnc, Silva Vivod, Zvone Pečnik, Miroslav Lešnik, Terezija Časl, Dušan Jeriha, Jože Skornšek, Dušanka Založnik, Rastko Lah, Srečko Panič. Ureja: Uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik: Hinko Jerčič, člani: Dušan Pirc, Nevenka Žohar-Mijoč, Srečko Panič, mag. Jože Zagožen, Dušan Jeriha, Anka Melanšek. Izhaja tedensko. Naklada 6900 izvodov. Tisk Grafično podjetje GRAFIKA Prevalje, 1983. Oproščeno prometnega davka po sklepu 421-1/72 z dne, 23. 1. 1974.